

Assignatura:	28892 ART ANTIC A LA PENINSULA IBERICA			
Professor/a:	Francesc Josep de Rueda Roige			
Cicle:	PRIMER	Curs:	PRIMER	Quadrimestre: PRIMER
Credits:	6	Tipus:	OBLIGATORIA	
Horari de classe:	Divendres 11:30 – 14:30			

CONTINGUT

Estudi de les diferents manifestacions artístiques produïdes en el territori hispà des dels inicis fins a l'Antiguitat tardana.

OBJECTIUS

L'estudiant assolirà una base prou sòlida de l'art antic hispà que li permeti de situar les diferents obres, qualsevol que sigui el seu suport, en el període artístic que els hi pertoca, essent capaç de fer-ne el corresponent comentari des de diversos enfocaments (iconogràfic, estilístic, tècnic...).

TEMARI

1. Introducció. Orígens de l'art. Medi geogràfic. Periodització.
2. Art prehistòric. Art paleolític: marc geogràfic, cronologia, suports (art moble i art rupestre), temàtica, tècniques, interpretacions sobre la seva significació i principals jaciments. Especial referència a les pintures d'Altamira (Santillana del Mar, Cantàbria). L'epipaleolític. Art llevantí: marc geogràfic, cronologia, temàtica, tècniques, interpretacions sobre la seva significació i principals jaciments. Art esquemàtic: característiques i principals jaciments. Art neolític i calcolític. Arquitectura megalítica. Edat del Bronze Ple. Cultura argàrica.
3. Art tartessi: localització, cronologia i característiques. Art tartessi del període geomètric. Art tartessi del període orientalizant. Art de les colònies fenícies: obres més importants. Art celta: escultura i orfbreria. Art grec a la Península Ibèrica: arquitectura i urbanisme (Empúries), escultura i ceràmica.
4. Art ibèric. De la confusió inicial a la seva sistematització. Periodització. Arquitectura: precedents i materials de construcció. Arquitectura defensiva: les muralles. Urbanística de les ciutats i poblats ibèrics. Arquitectura funerària: tombes de cambra i tombes monumentals (monuments turriformes i pilars-estela). Escultura: generalitats, materials i tècniques. Tipologia de l'escultura exempta: antropomorfa, zoomorfa (animals reals i fantàstics o imaginaris), mixta. La Dama d'Elx i la polèmica sorgida a l'entorn de la seva autenticitat. Altres obres. Relleus: temàtica i peces més importants. Pintura. Ceràmica: tècniques emprades en el procés de fabricació, estils i temes. Orfbreria. Les pàteres decorades i la seva iconografia.
5. Art de la Hispània romana. Tradició i innovació. Procés de romanització. Periodització. Arquitectura: materials, principals maneres de disposar-los i tècniques de construcció. Ciutat i urbanística. Itàlica (Santiponce, Sevilla), un exemple excepcional. Altres ciutats. El fòrum. La *domus* i la *villa*. Arquitectura defensiva: les muralles. Arquitectura i enginyeria: vies, ponts, aqueductes, ports i fars. Edificis religiosos: el temple. Edificis dedicats al lleure: teatre, amfiteatre, circ i termes. Construccions honorífiques: els arcs. Edificis de govern i administració. El *macellum*. Arquitectura funerària: tipologies i principals exemples.
6. Art de la Hispània romana. Escultura exempta: materials i tècniques. Els tallers locals. Tipologies escultòriques i significació. El retrat d'època republicana i el retrat imperial. Estàtues togades i "thoracates". Escultura ideal. El relleu. Sarcòfags importats i sarcòfags produïts en territori hispà.

Motius iconogràfics representats. La pintura: tècniques i mostres més significatives. El mosaic: materials, tècniques i procés de fabricació. El mosaic bicrom i el mosaic policrom. Tallers. Motius iconogràfics representats. Les arts sumptuàries. El *missorium* de Teodosi.

7. Art paleocristià. El cristianisme y la seva difusió. Puntualitzacions. Arquitectura: reutilitzacions i basíliques més antigues. Escultura exempta: la figura del Bon Pastor. Els sarcòfags: tallers, principals exemplars i iconografia. La pintura mural. Els mosaics: el programa iconogràfic desenvolupat en el mosaic de la cúpula del mausoleu de Centelles (Tarragona). Imprecisió dels límits entre l'art de l'Antiguitat tardana i el de l'alta Edat Mitjana. Art d'època visigoda: colofó de l'art romà tardà o primer art medieval?

AVALUACIÓ

Examen: 80 % de la nota final. Treball tutoritzat: 20 % de la nota final.

TUTORIA INTEGRADA

Desenvolupament d'un treball -per escrit- sobre un tema prèviament donat. L'estudiant l'haurà de comentar necessàriament amb el professor, a mesura que el vagi fent, i li indicarà -si és el cas- qualsevol incidència que sorgeixi.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- BENDALA GALÁN, Manuel, *La Antigüedad. De la Prehistoria a los visigodos*, Introducció al arte español, Sílex, Madrid, 1990.
- BLANCO FREIJEIRO, Antonio, *Historia del Arte Hispánico*, vol. 1, *La Antigüedad*, t. 2, Alhambra, Madrid, 1981.
- JORDÁ, Francisco - BLÁZQUEZ, José María, *Historia del Arte Hispánico*, vol. 1, *La Antigüedad*, t. 1, Alhambra, Madrid, 1978.

Bibliografia complementària:

Es donarà a classe a mesura que es vagin explicant els diversos temes.